

Katarzyna Kucab-Bąk

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna
im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

**INSTYTUCJONALNE ASPEKTY KONWERCENCJI
W PRZESTRZENI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
POLSKO-UKRAIŃSKIEGO REGIONU
TRANSGRANICZNEGO**

**INSTITUTIONAL ASPECTS OF CONVERGENCE IN THE
SOCIO-ECONOMIC SPACE OF THE POLISH-UKRAINIAN
CROSSBORDER REGION**

Wstęp

Dla określenia dynamiki i charakteru procesów w obszarze społeczno-gospodarczym regionu transgranicznego są określane nie tylko parametry ilościowe współpracy handlowej i inwestycyjnej między regionami przygranicznych krajów sąsiadujących. Znaczący wpływ na potencjał transgraniczny w regionach konwergencji mają cechy (instytucjonalne i prawne) rozwoju gospodarczego każdego z państw (uczestników współpracy transgranicznej) i specyfiki tworzenia oraz funkcjonowania środowiska instytucjonalnego i prawnego każdego regionu przygranicznego.

Szczególnie ważne czynniki instytucjonalne i prawne występują w kontekście ewolucji europejskiej procesów integracyjnych, których dynamika powoduje odpowiednią zmianę inwestycji, administracji, kierowania, organizowania, ekonomii, finansów w ujęciu społecznym współpracy transgranicznej. Wynika to w dużej mierze z kluczowych zadań, które współpraca transgraniczna realizuje na każdym etapie integracji europejskiej.

Zasady instytucjonalne i prawne kształtowania potencjału konwergencji społeczno-gospodarczej w polsko-ukraińskim regionie transgranicznym

Na obecnym etapie działalności Unii Europejskiej, charakteryzującej się występowaniem licznych zagrożeń bezpieczeństwa ekonomicznego, społecznego i politycznego, a także rosnącej konkurencji o zasoby ludzkie i finansowe, współpraca transgraniczna powinna odgrywać coraz większą rolę w kontekście zapobiegania istniejących zagrożeń. Odnosi się to przede wszystkim do tworzenia nowej rzeczywistości instytucjonalnych związanych ze zwiększeniem bezpieczeństwa transgranicznego w odpowiedzi na wojny i migracje.

Ramy instytucjonalne i prawne dla konwergencji w środowisku społeczno-gospodarczym polsko-ukraińskiego obszaru transgranicznego, w nowoczesnych warunkach wiążą się przede wszystkim z rozwojem nowych form współpracy transgranicznej, które zapewniają odpowiednią reakcję na geopolityczne, finansowe wyzwania gospodarcze i migracyjne.

Każda z form nowoczesnego partnerstwa (innowacyjne partnerstwa, klastry transgraniczne, transgraniczne parki technologiczne i naukowe) tego regionu transgranicznego koncentruje się na przezwyciężaniu negatywnych stereotypów, które powstały w związku z zaostrzeniem geopolitycznej i geoekonomicznej konfrontacji głównych ośrodków wpływów politycznych na kontynencie. Formy współpracy transgranicznej, rola innowacyjnych elementów, w kontekście tworzenia fundamentów „gospodarki opartej na wiedzy”, pociągają za sobą poprawę jakości ludzkiego i społecznego życia regionów Polski i Ukrainy. To z kolei pomaga przezwyciężyć psychiczne i psychospołeczne bariery między mieszkańcami różnych części polsko-ukraińskiego regionu przygranicznego, w tym zagrożeń minimalizujących terroryzm i rozprzestrzenianie hybrydowych elementów bojowych.

Innym aspektem ewolucji ram prawnych i instytucjonalnych konwergencji społeczno-gospodarczej w polsko-ukraińskim transgranicznym regionie w nowoczesnych warunkach UE jest modernizacja istniejących obiektów granicznych, informacji i komunikacji, transportu i logistyki oraz infrastruktury obrotu. W tym kontekście szczególną uwagę należy zwrócić na wykreowane ramy prawne i instytucjonalne dla innowacji w sieciach transgranicznej wymiany informacji, transportu i logistyki, ruchu granicznego osób i towarów.

Na obecnym etapie rozwoju UE instytucjonalne wypełnianie współpracy transgranicznej między Polską i Ukrainą służy celowemu rozprzestrzenianiu się procesów konwergencji. Wynika to z trzech głównych powodów. Po pierwsze, konwergencja transgraniczna regionów przygranicznych państw członkowskich UE i ich sąsiednich obszarów granicznych innych państw, w tym Polski i Ukrainy, promuje jednorodną przestrzeń społeczno-gospodarczą granic zewnętrznych UE, zmniejszając tym samym ryzyko wystąpienia jakiegokolwiek konfliktu i konfrontacji. Po drugie, ze względu na wyrównywanie rozwoju gospodarczego po obu stronach granicy występuje wzrost jakości kapitału społecznego w regionach granicznych sąsiadujących z UE, dokonujących

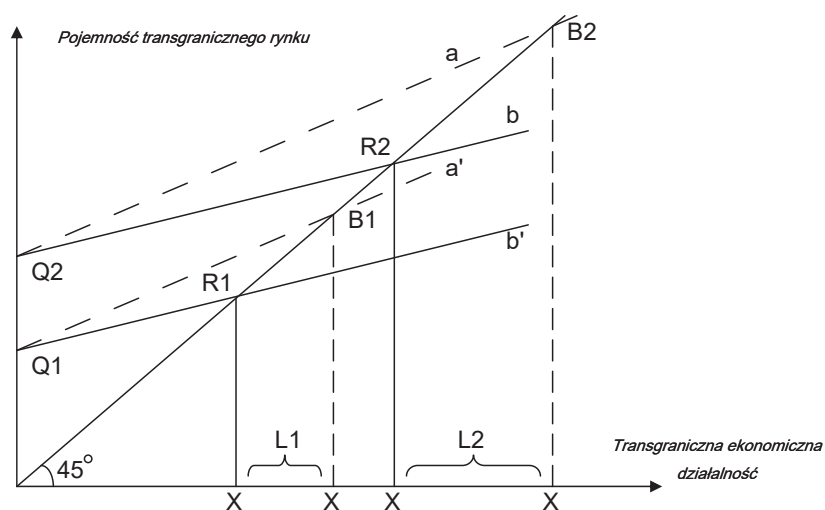
migracji, a motywacja do wspólnych działań gospodarczych i kulturalnych wzrasta. Po trzecie, konwergencja społeczna i gospodarcza w obszarze transgranicznym między państwami członkowskimi UE a państwami trzecimi, tak jak w przypadku Polski i Ukrainy, przyczynia się do podniesienia standardów gospodarczych i poziomu życia w regionach przygranicznych (w południowo-wschodniej Polsce i zachodnich regionach Ukrainy). To sprawia, że handel transgraniczny jest szczególnie atrakcyjny dla biznesu i pracy migrantów z państw trzecich. Konwergencja gwarantuje przezwyciężanie negatywnych stereotypów gospodarczych związanych z obecnością granic, tworząc również rodzaj rozproszonej przestrzeni społeczno-gospodarczej między UE a krajami trzecimi z punktu widzenia rozprzestrzeniania wartości i norm obowiązujących w Unii Europejskiej.

Poprawa ram prawnych i instytucjonalnych w regionach transgranicznych, które integrują obszary przygraniczne państw członkowskich UE z krajami sąsiadującymi, w tym polsko-ukraińskiego regionu przygranicznego, stymuluje konwergencje transgraniczną i zapewnia multiplikatywny pozytywny wpływ na aktywację handlu, współpracy gospodarczej i inwestycyjnej.

Wpływ założeń Keynesa

Na podstawie „krzyża keynesowskiego”, poniższa graficzna interpretacja pokazuje negatywny wpływ słabej instytucjonalizacji przestrzeni społecznej i gospodarczej w regionie transgranicznym i rozprzestrzeniania się zbieżnych procesów w regionie (ryc. 1).

Przesunięcie «a» i «a'» odzwierciedla zależność pomiędzy pojemnością transgranicznego rynku (koszty transgranicznej działalności gospodarczej) i uczestników działalności gospodarczej w transgranicznej współpracy. W zakresie odpowiedniego wsparcia instytucjonalnego i prawnego bez odpowiedniej instytucjonalizacji obszaru społeczno-gospodarczego regionu przygranicznego krzywa przesuwana się w dół do początku układu współrzędnych (na wykresie przedstawiono jako «b» i «b'»). Wynika to z faktu, że w ramach instytucjonalnych dysfunkcji środków finansowych i innych następuje tzw. „wypłukiwanie” w nieformalnym segmencie transgranicznego rynku.

Rysunek 1. Działanie „mnożnika rozbieżności” w warunkach niedostatecznego poziomu instytucjonalizacji przestrzeni społeczno-ekonomicznej regionu transgranicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie „krzyża keynesowskiego”.

Jednakże, oglądając szczylinę pomiędzy aktywnością transgranicznej działalności gospodarczej w warunkach niskiej i wysokiej instytucjonalizacji obszaru społeczno-ekonomicznego przekroju poprzecznego, która na przedstawionym rysunku rzutu na osi odciętych (w tym przypadku otwory te są przedstawione jako odcinki L1 i L2), można zauważyć trend zwiększenia luki w warunkach zwiększania potencjału rynku transgranicznego (wzmocnienie transgranicznej działalności gospodarczej).

W związku z powyższym nie jest to wystarczający powód, aby sądzić, że poprawa ram prawnych i instytucjonalnych regionu transgranicznego jest ważnym czynnikiem, który stymuluje w nim procesy konwergentne. Po zmniejszeniu różnic między ilością transgranicznej działalności gospodarczej oraz prawnej, występujących w warunkach zwiększonego wsparcia instytucjonalnego i odpowiedniego obniżenia kosztów transakcji, zazwyczaj taki zabieg prowadzi do wzrostu aktywności gospodarczej w całym regionie transgranicznym, wraz ze wzrostem ilości środków inwestycyjnych.

Odwrotnie, słaba instytucjonalizacja powierzchni społeczno-ekonomicznej obszaru przekroju poprzecznego prowadzi do rozprzestrzeniania się szeregu negatywnych tendencji spowodowanych rosnącymi kosztami transakcji w obecności zaburzeń instytucjonalnych oraz legalizacji działalności gospodarczej.

Na podstawie informacji o wysokim poziomie przemytu towarów i usług, działalności handlu towarzyszy transfer migracji między Polską i Ukrainą, co doprowadziło do znacznego wzrostu kosztów transakcji uczestników polskiej-ukraińskiej współpracy granicznej. W rezultacie główne wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego regionów przygranicznych Polski i Ukrainy różniły się istotnie między sobą, pokazując rozbieżności.

Na przykład V. Goblich zauważa, że w ukraińsko-polskim regionie przygranicznym występuje szereg nierównowag ekonomicznych, które znajdują odzwierciedlenie przede wszystkim w handlu usługami.

Aby przezwyciężyć istniejące ukraińsko-polskie problemy handlowe i uniknąć dalszego rozwoju negatywnych tendencji w działalności eksportowo-importowych należy oprzeć się tylko na jakościowych zmianach instytucjonalnych związanych z utworzeniem na Ukrainie podstaw zamówień konkurencyjnych.

Potencjał konwergencji

Autorzy zajmujący się konwergencją, badając tendencje ukraińsko-polskiej współpracy transgranicznej, zastosowali metodologiczne podejście oparte na adaptacji modelu grawitacyjnego do analizy problemów międzynarodowej integracji gospodarczej. Jednocześnie głównymi obliczonymi wartościami odzwierciedlającymi potencjał integracji sąsiadujących regionów był wolumen produktu regionalnego brutto każdego z nich.

Główną wartością, która odzwierciedla potencjał wzajemnego zbliżenia gospodarek regionów granicznych, tworzącą wspólną przestrzeń gospodarczą i społeczną w obrębie regionu transgranicznego jest produkt regionalny brutto per capita w każdym z regionów granicznych. Jednakże za wartość odzwierciedlającą konwencjonalny dystans między gospodarkami regionów przygranicznych krajów sąsiadujących można uznać poziom kursu waluty (polsko-ukraińskiego regionu transgranicznego – kurs hrywny wobec złotego).

Szczególną uwagę należy zwrócić na wskaźnik « φ » w modelowaniu potencjalnej konwergencji społeczno-gospodarczej w regionie transgranicznym poprzez wykorzystanie w zaadaptowanym modelu wskaźnika « φ », działającego jako korekcja współczynnika i modelowania transgranicznego potencjału grawitacyjnego, zdefiniowanego w ustawieniach instytucjonalnych, jak: operacje „cień głośności”, tryb wejścia, wartość kosztów transakcyjnych, charakter otoczenia regulacyjnego.

Przy określaniu potencjalnej konwergencji społeczno-gospodarczej w ramach transgranicznej korekcji współczynnika « φ », obszar musi odzwierciedlać poziom otoczenia instytucjonalnego i prawnego. Określony obszar konwergencji opiera się na uwzględnieniu takich czynników, jak: wsparcie regulacyjnej działalności transgranicznej skuteczności mechanizmów współpracy sektorowej, porządku transgranicznych procesów migracji zarobkowej, reżimu przekraczania granicy, poziomu instytucjonalnego wsparcia transgranicznych projektów. Maksymalna wartość współczynnika korygującego, który odpowiada optymalnemu poziomowi instytucjonalnego i prawnego wsparcia konwergencji w danym regionie transgranicznym może być równa wartości jeden. W tym przypadku nie ma dysfunkcji instytucjonalnej, co prowadzi do powstawania kosztów transakcyjnych współpracy transgranicznej uczestników, koszty transakcyjne mogą być uznawane za równe zero. We wszystkich innych przypadkach (gdy koszty transakcyjne uczestników współpracy transgranicznej) współczynnik korekcyjny będzie mniejszy niż jeden, jednocześnie będzie występowało ograniczenie potencjalne konwergencji społeczno-gospodarczej w regionie transgranicznym.

W tym względzie wyliczenie potencjału konwergencji społeczno-gospodarczej w regionie transgranicznym jest również odpowiednie w kontekście porównawczym. Oznacza to, że musi ona uwzględniać nie tylko wskaźniki bezwzględne (produkt regionalny brutto na mieszkańca w każdej granicy jednostek administracyjnych, które tworzą region transgraniczny, kurs walut, które tworzą odpowiedni obszar transgraniczny; korekta wskaźnika, który odzwierciedla poziom otoczenia instytucjonalnego i prawnego konwergencji społeczno-gospodarczej w tym regionie przygranicznym), a roczny wzrost tych wskaźników.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia, wzór obliczania potencjału konwergencji społecznej i gospodarczej w regionie transgranicznym będzie wyglądał następująco:

$$\Delta PC = \varphi \frac{\Delta GRP_1 \cdot \Delta GRP_2}{\Delta r^2}$$

gdzie ΔPC – roczny wzrost (spadek) potencjału konwergencji (potencjał konwergencji);

ΔGRP_1 i ΔGRP_2 – roczny wzrost lub obniżka produktu regionalnego brutto per capita w regionach przygranicznych obu krajów, które tworzą społeczno-gospodarczą przestrzeń regionu transgranicznego;

φ – współczynnik korekty, który odzwierciedla wpływ na konwergencję społeczno-gospodarczą na poziom rozwoju otoczenia instytucjonalnego i prawnego transgranicznego regionu;

Δr – zmiana kursu wymiany walut jednego kraju, którego obszar przygraniczny jest częścią regionu transgranicznego w stosunku do innego kraju, którego część jednostek administracyjnych również należy do tego samego transgranicznego regionu, który miał miejsce w ciągu jednego roku.

Stosując opisany model do oceny potencjału konwergencji społeczno-gospodarczej w polsko-ukraińskim regionie transgranicznym, odpowiednią formułę można przedstawić bardziej szczegółowo, a mianowicie:

$$\Delta PC_{u-p} = \varphi \frac{\Delta GRP_1 \cdot \Delta GRP_2 \cdot \Delta GRP_3 \cdot \Delta GRP_4}{\Delta r^2}$$

gdzie ΔPC_{u-p} – roczny wzrost (spadek) potencjału konwergencji w ukraińsko-polskim regionie przygranicznym;

ΔGRP_1 ; ΔGRP_2 ; ΔGRP_3 ; ΔGRP_4 – roczny wzrost lub spadek produktu regionalnego brutto per capita w obwodzie lwowskim i wołyńskim Ukrainy (ΔGRP_1 i ΔGRP_2), w województwach podkarpackim i lubelskim w Polsce (ΔGRP_3 i ΔGRP_4);

φ – współczynnik korekty, ustalony na podstawie socjologicznych metod badawczych;

Δr – zmiana kursu hrywny w stosunku do złotego, która nastąpiła w trakcie szacowanego roku.

Powyższe założenia przedstawiono w formie tabelarycznej (tab. 1).

Tabela 1. Główne wskaźniki potencjału konwergencji społeczno-gospodarczej w ukraińsko-polskim regionie transgranicznym

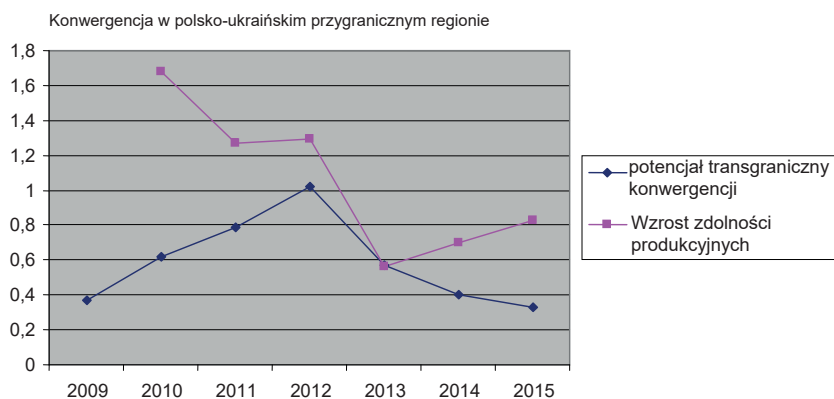
Wskaźniki	Lata						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PRB na mieszkańca obwodu lwowskiego, UAH	13 902	14 093	16 353	20 490	24 387	24 937	28 731
Wzrost PRB, %	–	1,37	16,04	25,30	19,02	2,26	15,21
PRB na jednego mieszkańca obwodu Wołyńskiego, UAH	12 340	11 796	13 916	16 993	19 249	19 817	23 218
Wzrost PRB, %	–	- 4,41	17,97	22,11	13,28	2,95	17,16
PRB na mieszkańca w województwie podkarpackim, złoty	23 101	24 131	26 114	26 801	29 546	30 577	31 664
Wzrost PRB, %	–	4,46	8,22	2,63	10,24	3,49	3,55
PRB na jednego mieszkańca w województwie lubelskim, złoty	23 312	23 651	25 873	26 919	29 632	30 427	31 233
Wzrost PRB, %	–	1,45	9,39	4,04	10,08	2,68	2,65
Średnia roczna stopa hrywny do wynagrodzeń, hrywna za złotówkę	2,19	2,52	2,64	2,70	2,46	2,53	3,76
Zmiana kursu wymiany, %	–	15,07	4,76	2,27	- 8,89	2,85	48,62
Jakość otoczenia instytucjonalnego i prawnego (maksymalna wartość – 1)	0,39	0,48	0,42	0,51	0,52	0,54	0,61

Źródło: Urzędy statystyczne: Polski, Ukrainy oraz dane Narodowego Banku Ukrainy.

Na podstawie danych umieszczonych w tabeli 1 należy zauważyć, że szybkość postępu jest na dość niskim poziomie, co znacznie ogranicza możliwości procesów zbieżnych pomiędzy regionami granicznymi Polski i Ukrainy. A wzrost wskaźnika w 2014 do 62 punktów na 100 nie odzwierciedla rzeczywistego postępu w zakresie poprawy ram prawnych i instytucjonalnych ukraińsko-polskiej współpracy transgranicznej.

Wniosek ten potwierdza szybki spadek wskaźnika w latach 2015–2016, najpierw do 53, a następnie do 49 punktów na sto. Jednak brak oficjalnych statystyk związanych z produktem regionalnym brutto na mieszkańca w sąsiednich regionach przygranicznych Polski i Ukrainy uniemożliwiła przeprowadzenie całościowej analizy dotyczącej ewentualnych zmian w konwergencji społeczno-gospodarczej w polsko-ukraińskim regionie transgranicznym w 2016 roku. Nie ma jednak powodów, by sądzić, że zdolność ta ma tendencję do spadku, gdyż oprócz 20% korekcji współczynnika redukcji, istnieje również wzrost hrywny wobec złotego do 5,58 w 2015 roku, a następnie do 6,21 w 2016 roku. Oznacza to, że przez dwa lata zmiana kursu wynosiła 65%. Dla porównania, w latach 2008–2013 wzrost kursu wyniósł jedynie 15,5% i około 3% rocznie (pomimo kryzysu finansowego i gospodarczego w latach 2008–2009). Nie ma powodów, by stwierdzić, że ze względu na 20% współczynnik korekcyjny i 65% wzrost szybkości wymiany w stosunku do złotego, który jednocześnie stanowi wzrost względnych odległości pomiędzy gospodarkami regionów przygranicznych Polski i Ukrainy, potencjał konwergencji społecznej i gospodarczej w ukraińsko-polskim regionie przygranicznym odpowiednio się zmniejszył.

Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z poprzednimi okresami (2009–2014), potencjał ten wykazuje dynamikę o charakterze wzrostowym. Na przykład w oparciu o wskaźniki statystyczne, podano w tabeli 1. (współczynniki), które odzwierciedlają poziom potencjalnej konwergencji społecznej i gospodarczej w polsko-ukraińskim regionie transgranicznym i jej wzrost w latach 2009–2015 (rys. 2).

Rysunek 2. Dynamika czynników, które odzwierciedlają potencjalną konwergencję społeczno-gospodarczą w polsko-ukraińskim regionie transgranicznym

Źródło: opracowanie własne.

Jak pokazano na wykresie, współczynnik, który odzwierciedla poziom potencjalnej konwergencji społecznej i gospodarczej w polsko-ukraińskim regionie transgranicznym, mimo wzrostu w latach 2009–2012, tylko raz przekroczył jednostkę (w 2012 roku). Przekroczenie wartości jeden wykazuje dodatnie czynniki stymulacji wzrostu (PRB na

mieszkańca we wszystkich badanych obszarach granicznych Polski i Ukrainy), jednocześnie negatywne czynniki hamujące wzrost (wzrastającą szybkością kursu złotego i obecnością zaburzeń instytucjonalnych i innych problemów prawnych, które utrudniają konwergencję w polsko-ukraińskim regionie transgranicznym). Znajduje to odzwierciedlenie na wykresie i wzroście potencjału konwergencji transgranicznej między Polską a Ukrainą, która w 2012 roku po raz pierwszy pokazała niewielką tendencję wzrostową.

Jednak w 2013 roku nastąpił gwałtowny spadek zarówno potencjalnej konwergencji społeczno-gospodarczej w regionie transgranicznym polsko-ukraińskim, co w porównaniu z rokiem 2012 konwergencja zmniejszyła się o ponad połowę z 1,29 do 0,56 (odpowiedni współczynnik redukcji, co odzwierciedla własny potencjał zbieżności o wartości 44%, jak to ma miejsce przy upadku odpowiednich współczynników 1,02 do 0,57).

Analizując poszczególne składniki, które stanowiły podstawę do określenia czynników, które odzwierciedlają poziom potencjalnej konwergencji społecznej i gospodarczej w transgranicznych regionach polsko-ukraińskich na podstawie stosowanej metodologii obliczania, powinna koncentrować się na znaczącej poprawie współczynnika oraz jego roli (jak wspomniano, odzwierciedla jakość instytucjonalnego i prawnego środowiska konwergencji społeczno-gospodarczej w badanym regionie transgranicznym).

Ramy instytucjonalne i prawne dla polsko-ukraińskiej transgranicznej współpracy nie obejmują wszystkich obszarów transgranicznych, a także relacje gospodarcze pomiędzy sąsiadującymi terenami przygranicznymi Ukrainy i Polski prowadzą do powstania próżni instytucjonalnej, pozostawiając nierozwiązane szeregi problemów, najbardziej istotnych z punktu widzenia stymulowania konwergencji społeczno-gospodarczej w całym regionie przygranicznym polsko-ukraińskim.

To aktualizuje potrzebę znalezienia skutecznych sposobów poprawy ram prawnych i instytucjonalnych konwergencji społeczno-gospodarczej w polsko-ukraińskim regionie przygranicznym poprzez tworzenie nowoczesnego modelu jej wsparcia instytucjonalnego i organizacyjnego.

Podsumowanie

Otoczenie instytucjonalne i prawne odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu potencjału konwergencji społeczno-gospodarczej w ukraińsko-polskim regionie transgranicznym. Dla określenia potencjalnego transgranicznego modelu gospodarczego zmodyfikowano model, uzyskując wyniki określające wzrost zastosowanych danych z lat 2009–2012, a jego spadek od 2013 roku spowodował znaczne pogorszenie kursu hrywny wobec złotego. Zatem poprawa otoczenia instytucjonalnego i prawnego konwergencji społeczno-gospodarczej, która miała miejsce w polsko-ukraińskim regionie transgranicznym po podpisaniu Umowy stowarzyszeniowej Ukrainy z UE, daje podstawy do optymizmu, co znajduje odzwierciedlenie w dodatnim tempie wzrostu w okresie 2014–2015 badanego potencjału. Jednak pod warunkiem, że odpowiednimi trendami w ramach prawnych i instytucjonalnych konwergencji transgranicznej między Polską a Ukrainą będzie odpowiednie budowanie potencjału, co spowoduje pozytywny wpływ na wyrównanie wskaźników gospodarczych po obu stronach granicy.

Streszczenie

Ewolucja otoczenia instytucjonalnego i prawnego jest ściśle powiązana z rozwojem instytucjonalnego i organizacyjnego wsparcia konwergencji społeczno-gospodarczej w regionie transgranicznym. Główne elementy tego założenia to elementy: instytucjonalno-subiektywne, informacyjno-statystyczne, naukowo-analityczne, edukacyjne, administracyjno-zarządcze, regulacyjno-koordynacyjne, marketingowe i instytucjonalno-infrastrukturalne. Każda z tych sekcji ma szczególny wpływ na funkcjonowanie transgranicznych mechanizmów konwergencji, stymulując lub ograniczając rozprzestrzenianie się konwergentnych procesów w regionie transgranicznym. W polsko-ukraińskim regionie transgranicznym, najbardziej znaczącym pozytywnym wpływem na konwergencję społeczno-gospodarczą aktualnie są elementy instytucjonalne i edukacyjne. Zamiast tego komponenty administracyjne i instytucjonalne oraz elementy infrastruktury, ze względu na ich nieodłączne wady, częściowo spełniają funkcję ograniczającą.

Słowa kluczowe: konwergencja, region, potencjał, transgraniczność.

Summary

The evolution of the institutional and legal environment is closely related to the development of institutional and organizational support for socio-economic convergence in the cross-border region. The main elements of this dependence are: institutional-subjective, information-statistical, scientific-analytical, educational-educational, administrative-management, regulatory-coordinating, marketing and institutional-infrastructure. Each of these sections has a particular impact on the functioning of cross-border convergence mechanisms by stimulating or limiting the spread of convergent processes in the cross-border region. In the cross-border region of Poland and Ukraine, the most significant positive impact on the socio-economic convergence is currently institutional and educational elements. Instead, administrative and institutional components and infrastructure elements, due to their inherent disadvantages, partially fulfill the limiting function.

Keywords: convergence, region, potential, crossborder.

Literatura:

1. Barshchevsky V., *Ukraina i Polska w kontekście rozszerzonej UE: optymalizacja ekonomiczna i globalne partnerstwo: monografia* – Lwów: Obers, 2009.
2. Goblich V., *Wspólne transgraniczne regiony Ukrainy i UE: Zagraniczny aspekt gospodarczy: monografia* / NAN Ukraina. Instytut Studiów Regionalnych. - Lwów, 2012 r.
3. Mankiw G., Taylor M., *Makroekonomia*, PWE, Warszawa 2016.
4. Mykula N., *Czynniki konwergencji regionów w obszarze przygranicznym Ukrainy i UE. Uwaga analityczna* / Nadia Mikula- dostęp: <http://www.niss.gov.ua/articles/1310/>
5. Yankov M. *Ukraina i Polska: partnerstwo strategiczne w systemie współzrędnych geopolitycznych (analiza polityczno-ekonomiczna i sektorowa): Monograph* / Myron Yankov. - Lwów: Świat, 2011.